

'Ook ik kan soms het kindvrouwtje uithangen'

De een is euforisch, de ander fel kritisch. De voorstelling 'Nora' door Toneelgroep Amsterdam werd wisselend ontvangen. Maar eensluidend zijn zowel de critici als het publiek over het fabelachtige spel van hoofdrolspeelster Halina Reijn. De komende tijd reist de voorstelling door het land.

De Noorse toneelschrijver Henrik Ibsen (1828-1906) schreef met 'Een poppenhuis', zoals het stuk oorspronkelijk heet, meer dan een eeuw geleden een revolutionair en inmiddels klassiek huwelijksdrama over een jonge vrouw die beseft dat ze alleen voor anderen leeft. Ze voelt zich opgesloten in haar huwelijk en breekt met de burgerlijke verwachtingen. Halina Reijn krijgt sterk tegenspel van de Vlaamse gastacteur Thomas Ryckewaert, die Nora's dominante man Thorvald speelt.

De jonge regisseur Thibaud Delpout (1978), die al eerder opviel met zijn eigenzinnige kijk op toneelklassiekers, maakte er een strakke, realistische voorstelling voor een breed publiek van. Halina Reijn beaamt dat. „Voor het grote publiek is het een ongelooflijk fijne voorstelling. Niet hoogdrempelig, heel toegankelijk. Mijn moeder kwam de tweede avond. Op de première stierf ik van de zenuwen, zoals altijd, op de tweede dag was dat opnieuw zo. Het blijft apart als je moeder in de zaal zit. Zij ziet van mij alles wel honderd keer. Maar 'Nora' vindt ze het beste wat ik tot dusver heb gedaan.”

In 'Nora' werkt ze voor de verandering eens niet samen met Ivo van Hove, de directeur van Toneelgroep Amsterdam.

„Ik vond het moeilijk dat ik

niet met hem werkte. Het voelde alsof ik mijn toneelvader kwijt was. Ik moest erg wennen aan een jongere regisseur die op een andere manier te werk gaat en veel van mij verwacht. Op zeker moment hebben we elkaar daarin wel gevonden. Die vrijheid leverde ook iets op.”

„En Nora is een fantastische rol. Ik speel haar met mijn hele

ziel en zaligheid. Ik snap haar heel erg. Voor de pauze laat ik haar zien als iemand die heel erg wil pleasen. Het is hier uitvergroot maar veel vrouwen willen het iedereen op een heel energieke manier naar de zin maken. Behalve zichzelf. Maar als je niet opkomt voor jezelf, als je niet bezig bent met wat je zelf wilt maar wat een ander van jou wil, ben je helemaal geen leuk mens.”

„Na de pauze krijgt ze langzaam dat inzicht: ik ben helemaal geen goede moeder, ik ben helemaal niet dat poppenvrouwtje. Dan volgt een totale kaalslag. Heel paniekerig wordt ze. Ze komt erachter dat ze zelf volwassen moet worden. Je kunt zeggen: ze verlaat haar man en haar kind. Wat een walgelijke vrouw! Maar zij moet eerst weten wie zij zelf is, voor zover je dat ooit helemaal kunt weten. Dan kan ze terugkomen en weer voor de kinderen gaan zorgen.”

Humor

Ibsen schreef zijn stuk meer dan honderd jaar geleden. Wat heeft het stuk ons nu nog te vertellen? „Ik herken mezelf heel erg in haar. Ik weet het zelf allemaal veel beter. Verhullend kom ik misschien volwassener over dan zij, maar ik heb ook heel erg de neiging om te pleasen, om een kindvrouwtje te gaan uithangen bij mannen, of

ik hier nu een contractbespreking heb of dat ik bij een geliefde ben. Zo'n Hello Kitty-vrouw wil ik zijn.”

„Aan de andere kant voel ik dat ik een enorme kracht heb, een enorme wijsheid. Maar ik krijg die twee kanten niet bij elkaar. Voor mij gaat het stuk daarover. Het is geen pamflet voor de rechten van de vrouw of

het feminisme. Het is een schreeuw om hulp van een mens die op zoek is naar zichzelf. Nog steeds actueel. We kunnen wel zeggen dat we zeer geëmancipeerd zijn maar ondertussen hebben we die kanten nog in ons. Die van de vrouw die beschermd wil worden, die gedomineerd wil worden, die in de grot wil zitten wachten tot de man thuiskomt die gejaagd heeft in het oerwoud. Die aspecten zitten ook nog in de man, die de leider wil zijn en zijn zaad wil verspreiden. Alleen zijn er door cultuur en jarenlange beschaving allerlei lagen overheen gekomen. We hebben wel stemrecht maar die oerkrachten zitten er nog.”

Om zich een nieuwe rol eigen te maken trekt Halina Reijn zich als een kluizenaar terug. „Om een rol te veroveren leef ik als een non. Dat zeg ik niet om koket te doen. In die periode ga ik elke avond héél vroeg slapen, ik ben alleen maar met die tekst bezig. Ik zie geen vrienden, heb nauwelijks contact. Mijn familie weet dat, mijn manager weet dat. Die houdt iedereen af. Zo werk ik toe naar de première.”

NICO DE BOER

Voorstelling 'Nora' van Henrik Ibsen door Toneelgroep Amsterdam. Regie Thibaud Delpout, met Halina Reijn, Janni Goslinga, Thomas Ryckewaert, Bart Slegers en Eelco Smits. Voor speellijst, zie: www.tga.nl

Halina Reijn in 'Nora'.

FOTO GPD/JAN VERSWEYVELD